

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МИРОШНИЧЕНКО

“28” серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека»
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 /2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № ____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доктор пол. наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Наталія ВІННИКОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

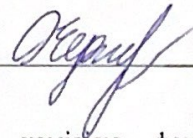
В. о. завідувача кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Ірина ПЕРЕСИПКІНА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проєктної групи) «Міжнародна інформаційна безпека»

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проєктної групи) «Міжнародна інформаційна безпека»

Олена ЧЕРНЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Олена МИКОЛЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку**» складена відповідно до освітньо-професійних програм «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**» і «**Міжнародна інформаційна безпека**» підготовки магістрів за спеціальністю 291 «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Мета викладання навчальної дисципліни – забезпечити здобувачів знанням про актуальні тренди розвитку міжнародних відносин та розумінням факторів, що визначають глобалізаційний вимір перебігу політичних, економічних і соціокультурних процесів.

1.2.1. Основні завдання вивчення дисципліни відповідно до ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» :

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

1.2.2. Основні завдання вивчення дисципліни відповідно до ОПП «Міжнародна інформаційна безпека»

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення міжнародної інформаційної безпеки. СК17. Здатність виявляти та аналізувати природу та специфічні особливості інформаційного тероризму.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 годин	
Практичні, семінарські заняття	
16 годин	
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
88 годин	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «**Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**» здобувачі мають досягти таких результатів:

уміння/навички:

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «**Міжнародна інформаційна безпека**» здобувачі мають досягти таких результатів:

уміння/навички

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН15. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

комунікація:

РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

відповідальність та автономія:

РН21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

PH22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Виклики глобальних трансформацій і формування нових мегатрендів світового розвитку

Тема 1. Цифрові технології як чинник глобального розвитку.

Четверта промислова революція як концептуальне обґрунтування нового технологічного етапу розвитку людства. Вплив технологій штучного інтелекту на економічний, соціальний, політичний виміри глобального розвитку. Міжнародні механізми регулювання технологій штучного інтелекту. Стратегії держав у сфері розвитку штучного інтелекту. Етичний аспект проблеми впровадження штучного інтелекту. Складові цифрової економіки. Виклики розвитку криптовалют. Перспективи поширення блокчейну. Адитивне виробництво та 3D-друк. Проблеми регулювання і захисту великих даних. Глобальні компанії з найбільшою капіталізацією. Зміни в принципах функціонування глобальних ринків. Вплив роботизації і технологій штучного інтелекту на сферу зайнятості. Фрилансерство як глобальний тренд ринку праці.

Тема 2. Глобальні соціальні процеси в контексті розвитку цифрових технологій.

Глобальна урбанізація та міжнародна міграція як тренди глобального розвитку. Найбільші мегаполіси світу. Роль Південно-азійського регіону в формуванні глобалізаційних трендів. Вплив соціальних медіа на формування індивідуальних та соціальних ціннісних установок. Характеристики Homo Dictyous («людини мережевої»). Мікротаргетинг і астротурфінг як технології маніпулювання свідомістю та проблема зовнішнього втручання у внутрішньополітичні процеси держав. Структурні соціальні зміщення внаслідок трансформації ринку праці в умовах цифрової економіки. Модель суспільної стратифікації Гая Стендинга і характеристики «нового небезпечного класу». Роль прекаріату в піднесенні глобальної протестної активності. Чинники деєтатизації державного управління і мережеїзація управлінських процесів. Участь недержавних акторів у державному управлінні. Мультиакторне урядування і проблеми легітимації політикотвірних процесів.

Розділ 2. Тенденції розвитку системи глобального управління.

Тема 3. Оперативний та регуляторний потенціал міжнародних організацій в умовах сучасних глобалізаційних трендів.

Асиметрія в репрезентації інтересів на глобальному рівні управління. Інституційно-процедурне закріплення дисбалансу представництва держав у системі глобального управління. Структурні та процедурні особливості ухвалення рішень у керівних органах глобальних міжнародних організацій. Процедурні пастки «зваженого голосування» та консенсусних моделей ухвалення рішень у міжнародних організаціях. Виклики реформування Організації Об'єднаних Націй. Прерогативи найбільших «вкладників» у Міжнародному валютному фонді та Світовому Банку. «Регулювання чи реагування?»: питання ефективності міжнародних організацій як основи глобального управління.

Тема 4. Клубні форми глобального управління.

Походження «клубів» як форм групової комунікації. Характеристики клубів: ексклюзивність членства, закритий формат зустрічей, відсутність інституційної та нормативної основи функціонування. Виникнення Групи 7. Вплив Великої Сімки на перебіг світових процесів. Ротаційна форма головування у клубі. Велика Двадцятка (G20). Учасники і система ротаційного головування у форматі «Троїка». Саміти Групи 7 і Групи 20. Структурний формат: саміти, фінансовий трек і трек шерп. Громадянський сектор у межах діяльності Групи Двадцяти – «Аутріч діалог». Критика системи представництва у Великій Двадцятці. Дилеми ефективності глобальних клубів у регулюванні міжнародних відносин. Вплив недержавних акторів на перебіг міжнародних процесів. Глобальні соціальні рухи. Рух глобальної справедливості та модель світового референдуму.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лб	інд.	с.р.		л	сем	лаб	інд.	с.р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. Виклики глобальних трансформацій і формування нових мегатрендів світового розвитку												
Тема 1. Цифрові технології як чинник глобального розвитку	30	4	4			22						
Тема 2. Глобальні соціальні процеси	30	4	4	4		22						

контекст ті розвитку у цифрових технологій.														
Разом за розділом 1	8	8	8	8		44								
Розділ 2. Тенденції розвитку системи глобального управління														
Тема 3. Оперативний та регуляторний потенціал міжнародних організацій у контексті глобального розвитку	30	4	4			22								
Тема 4. Клубні форми глобального управління	30	4	4			22								

Разом за розділом 2	60	8	8			44						
Усього годин	120	16	16			88						

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стратегії держав у розвитку цифрових технологій і впровадженні штучного інтелекту	4
2	Міжнародні механізми боротьби з кліматичними змінами	4
3	Громадянський вимір регулювання глобалізаційних процесів	4
4	Стратегічні пріоритети України в умовах чинних глобалізаційних трендів	4
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ Темі	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Стратегії держав у розвитку цифрових технологій і впровадженні штучного інтелекту <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела з цієї теми, підготувати інформаційне повідомлення (з презентацією) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	22
2	Міжнародні механізми боротьби з кліматичними змінами <i>Завдання:</i> розглянути рекомендовані джерела з цієї теми, підготувати інформаційне повідомлення (з презентацією) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	22
3	Громадянський вимір регулювання глобалізаційних процесів <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела з цієї теми, підготувати інформаційне повідомлення (з презентацією) за питаннями теми практичного заняття, відповісти на запитання для контролю знань.	22
4	Стратегічні пріоритети України в умовах чинних глобалізаційних трендів <i>Завдання:</i> розглянути лекційний матеріал та рекомендовані джерела з цієї теми, підготувати інформаційне повідомлення (з презентацією) за	22

	питаннями теми практичного заняття, відповіді на запитання для контролю знань.	
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи навчання

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» відповідно до ОПП «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Шифр РН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН5.	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка аналітичної доповіді, її презентація	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної

			частини дослідження, залікова робота
РН6.	Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	Лекція, надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; розв'язування аналітичних завдань, залікова робота
РН8.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних завдань, залікова робота
РН 9.	Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання аналітичних завдань, залікова робота
РН10.	Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	Лекція, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання аналітичних завдань, роботи учасників під час дискусій

**Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання
за освітньою компонентною «Актуальні проблеми міжнародних відносин та
глобального розвитку»
відповідно до ОПП «Міжнародна інформаційна безпека»**

Таблиця 7.2

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП «Міжнародна інформаційна безпека» містить табл. 7.2

Шифр РН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1.	Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та	Оцінювання усних

	відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	підготовка дослідження, його презентація	відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, залікова робота
PH5.	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка дослідження, презентація	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH6.	Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка аналітичної доповіді, її презентація	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH7.	Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.	Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH8.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	Виконання творчих завдань, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження

PH9.	Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH10.	Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH12.	Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка дослідження, презентація результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH15.	Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), дослідження, презентація результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH19.	Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), дослідження, презентація результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження

	власний досвід з фахових проблем.		
PH20.	Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка дослідження, його презентація	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH21.	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	Виконання творчих завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), дослідження, презентація результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання проєктної частини дослідження
PH22.	Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка дослідження, його презентація	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної доповіді

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінгів та/або дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь у майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (у розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються поточний та підсумковий семестровий форми контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На семінарському/практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 10 балів. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**. Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати **не менше 15 балів** з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у тестовій формі у вигляді семестрового заліку (за дворівневою шкалою оцінювання).

Заліковий тест містить 20 питань, кожне з яких оцінюється за певною кількістю балів. Загальна сума балів за залік – **40**.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу. Обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає **100 балів**.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані,	15

	глибокі знання програмного матеріалу, вмiє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	10
	Здобувач вищої освіти демонструє слабкі знання навчального матеріалу, фахової літератури навіть на рівні аналогічного відтворення, припускається суттєвих помилок	5
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, відповідають темі доповіді, є зрозумілими і суттєвими.	5
	Здобувач вищої освіти бере участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, частково відповідають темі доповіді, подекуди є зрозумілими або суттєвими	3
Залік (тестова форма)	виставляється відповідно до правильних відповідей у тесті	40

9. Схема нарахування балів денна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Залік	Сума		
Розділ 1		Розділ 2		Інд. завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	–	60	40	100
15	15	15	15				

T1, T2 ... – теми розділів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали
--	------------------------------

90 – 100	Зараховано
70-89	
50-69	
1-49	Не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Вузький коридор. Держави, суспільства і доля свободи. Київ: Наш формат. 2020. 520 с.
2. Бостром Н. Суперінтелект. Стратегії і небезпеки розвитку розумних машин. Київ: Наш формат. 2020. 408 с.
3. Вебб Е. Велика дев'ятка. Як ІТ-гіганти та їхні розумні машини можуть змінити людство. Харків: Vivat. 2020. 352 с.
4. Вінникова Н. Політичні рішення в епоху постдемократії. Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. 2019. 426 с.
5. Ганс-Адам П. Держава в третьому тисячолітті. Київ: ДІПА. 2018. 224 с.
6. Гітінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат. 2022. 242 с.
7. Гудвін Д. Лідерство у буремні часи. Харків: Vivat. 2021. 592 с.
8. Закарія Ф. 10 уроків для світу після пандемії. Київ: Наш формат. 2021. 264 с.
9. Зірен Ф. Майбутнє? Китай! Як нова наддержава змінює наше життя, нашу політику, нашу економіку. Київ: Бурда-Україна. 2021. 352 с.
10. Кай-Фу Лі. Наддержави штучного інтелекту. Китай, Кремнієва долина і новий світовий лад. Перекл. англ. В. Пунько. Київ: ВООКСНЕФ. 2020. 297.
11. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Нова обкл. Київ: Наш формат. 2019. 320 с.
12. Комарек С. Європа на роздоріжжі. Львів: Априорі. 2020. 496 с.
13. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Як не залишитись на узбіччі історії. 2020. Харків: Віват. 256 с.
14. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах. Київ: Дух і літера, 2019. 250 с.
15. Макінтайр, Л. Постправда. Київ: ArtHuss. 2021. 208 с.
16. Муазі Д. Геополітика емоцій. Як культури страху, приниження та надії змінюють світ. Київ: Брайт Букс. 2018. 184 с.
17. Паламарчук М. Військово-морська міць та її межі. Київ: Наш формат. 2019. 200 с.
18. Ручір Ш. Злет і занепад країн. Хто виграє та програє на світовій арені. Київ: Наш формат. 2018. 408 с.
19. Ручір Ш. Передові країни. В очікуванні нового «економічного дива». Київ: Наш формат. 2018. 296 с.

20. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного. Харків: Фабула. 2020. 272 с.
21. Фергюсон Н. Глобальний занепад. Як помирають інститути та економіки. Київ: Наш формат. 2020. 144 с.
22. Фергюсон Н. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку. Київ: Наш формат. 2018. 552 с.
23. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас змінює світ. Київ: Наш формат. 2018. 432.
24. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ: Наш формат. 2020. 192 с.
25. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш формат. 2019. 608 с.
26. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ: Основи. 2019. 376 с.
27. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття. Київ: Book Chef. 2021. 416 с.
28. Хастингс Р., Меєр Е. Netflix і культура інновацій. Харків: Vivat. 2021. 352 с.
29. Чанг Ха-Юн. 23 прихованих факти про капіталізм. Київ: Наш формат. 2018. 296 с.
30. Шваб К. Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію. Київ: Клуб Сімейного Дозвілля. 2019. 416 с.

Допоміжна література

1. African Union. The digital transformation strategy for Africa (2020-2030). Ethiopia, Addis Ababa. 2019. URL: <https://au.int/sites/default/files/documents/38507-doc-dts-english.pdf>
2. ASEAN. ASEAN Digital Masterplan 2025. The ASEAN Secretariat. 2021. Jakarta. URL: <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/ASEAN-Digital-Masterplan-EDITED.pdf>
3. Brannen, S., Haig, C.S. & Schmidt, K. 2020, March 2. The age of mass protests: understanding an escalating global trend. A report of the CSIS and Foresight group. Washington D.C. Center for strategic and international studies. URL: <https://www.csis.org/analysis/age-mass-protests-understanding-escalating-global-trend>
4. Digital 2024: Global Overview Report. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>
5. Ethics Guidelines for Trustworthy AI. High-Level Expert Group on Artificial Intelligence. European Commission. Brussels. 8 April 2019. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai>
6. European Commission. Ethics Guidelines for Trustworthy AI. High-Level Expert Group on Artificial Intelligence. Brussels. 8 April 2019. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai>
7. European Commission. On Artificial Intelligence – A European approach to excellence and trust. White Paper. COM(2020) 65 final. Brussels. 19 February 2020. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf
8. European Commission. Proposal for a regulation of the European Parliament and the Council on a single market for digital services (Digital Services Act) and amending Directive. 2000/31/ECCOM/2020/. COM (2020). 825 final. 2020/0361 (COD). Brussels. 15 December 2020. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN>
9. European Commission. The EU's cybersecurity strategy for the digital decade. Joint Communication to the European Parliament and the Council. JOIN(2020) 18 final.

- Brussels. 16 December 2020 URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eus-cybersecurity-strategy-digital-decade-0>
10. European Commission. The European AI Alliance. Shaping Europe's digital future. 2018. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-ai-alliancefrom=EN>
 11. Future of Life Institute. Asilomar AI principles. Asilomar Conference of beneficial AI. USA. 5-8 January 2017. URL: <https://futureoflife.org/2017/08/11/ai-principles/>
 12. G20 AI Principles. G20 Ministerial meeting on trade and digital economy. Japan, Tsubuka. 8–9 June 2019. URL: https://www.g20-insights.org/related_literature/g20-japan-ai-principles/
 13. Hickin, R. & Bechtel, M. 2021. Technology Futures: Projecting the Possible, Navigating What's Next. World Economic Forum http://www3.weforum.org/docs/WEF_Technology_Futures_GTGS_2021.pdf
 14. HM Government. National AI Strategy. Presented to Parliament by the Secretary of State for Digital, Culture, Media and Sport by Command of Her Majesty. UK. September 2021. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1020402/National_AI_Strategy_-_PDF_version.pdf
 15. Horowitz, M. C. Artificial Intelligence, International Competition, and the Balance of Power. *Texas National Security Review*. 2018. 1(3). P. 37-57. <https://doi.org/10.15781/T2639KP49>
 16. IMD World Competitiveness Ranking 2021. *Institute for Management Development*. <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/>
 17. Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence. *Presidential Documents*. Executive Order 13859 of February 11, 2019. *The White House. Federal Register* Vol. 84, No. 31 Thursday, February 14, 2019. P. 3967-3979. URL: [2019-02544.pdf \(govinfo.gov\)](https://www.govinfo.gov/lookup/eo/13859/pdf;jsessionid=92400000000000000000000000000000?&fullText=true)
 18. National Strategy for Artificial Intelligence: Toward AI World Leader beyond IT 17 December 2019. Ministry of Science and ICT. URL: <https://www.egovspace.co.in/national-ai-strategy-of-south-korea-purpose-and-use-cases/>
 19. NATO. Summary of the NATO Artificial Intelligence Strategy. Belgium. Brussels. 22 October 2021. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_187617.htm?selectedLocale=en
 20. Next Generation Artificial Intelligence Development Plan. State Council. *The Foundation for Law and International Affairs*. No. 35. 8 July 2017. URL: <https://flia.org/wp-content/uploads/2017/07/A-New-Generation-of-Artificial-Intelligence-Development-Plan-1.pdf>
 21. On Artificial Intelligence – A European Approach to Excellence and Trust. White Paper. European Commission. Brussels. 19 February 2020 COM(2020) 65 final. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf
 22. Organisation for Economic Co-operation and Development/ Recommendation of the Council on Artificial Intelligence OECD/LEGAL/0449 2019. Retrieved from <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449>
 23. OSCE. Spotlight on Artificial Intelligence and freedom of expression. D. Wagner and J. Haas (eds) Office of the Representative on Freedom of the Media Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). Austria. Vienna. 2021. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/510332_0.pdf
 24. Pan-Canadian Artificial Intelligence Strategy. Canadian Institute for Advanced Research. Canada. Toronto 12 April 2017. URL: <https://cifar.ca/ai/>

25. Standing, G. The precariat and class struggle. *Revista Critica de Ciencias Sociais. Annual Review*, 2015. 7, 3–16. DOI: 10.4000/rccsar.585
26. UAE National Strategy for Artificial Intelligence 2031. 2018. Artificial Intelligence Office. URL: <https://ai.gov.ae/wp-content/uploads/2021/07/UAE-National-Strategy-for-Artificial-Intelligence-2031.pdf>
27. World Economic Forum. 2024. Global Risks Report 2024. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Інтернет-представництва міжнародних організацій і об'єднань:

1. <http://www.uia.org> – Союз міжнародних організацій
2. <http://www.un.org> – Офіційне Інтернет-представництво ООН
3. <http://www.nato.int> – Офіційне Інтернет-представництво НАТО
4. <http://hub.coe.int> – Офіційне Інтернет-представництво Ради Європи
5. <http://www.osce.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації з безпеки і співробітництва в Європі
6. <http://www.aseansec.org> – Офіційне Інтернет-представництво Асоціації країн Південно-Східної Азії
7. <http://www.africa-union.org> – Офіційне Інтернет-представництво Африканського Союзу
8. <http://www.mercosur.int> – Офіційне Інтернет-представництво Південного спільного ринку
9. <http://www.imf> – Офіційне Інтернет-представництво Міжнародного валютного фонду
10. <https://www.wto.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світової Організації Торгівлі
11. <http://data.worldbank.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світового Банку
12. <http://www.opec.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації країн-експортерів нафти
13. <http://www.oecd.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації з економічного співробітництва та розвитку
14. <https://www.weforum.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світового економічного форуму
15. <http://www.globaljusticemovement.org> – Офіційне Інтернет-представництво Глобального Руху Справедливості
16. <http://www.world-governance.org> – Офіційне Інтернет-представництво Форуму Нового Світового Урядування

Інтернет-представництва аналітичних центрів, науково-дослідних установ, аналітичних видань з проблематики міжнародних відносин:

17. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
18. <http://fpri.kiev.ua> – Інститут зовнішньої політики Дипломатичної академії України
19. <http://www.ier.com.ua> – Інститут економічних досліджень та політичних консультацій
20. <http://www.fpif.org> – Foreign Policy in Focus
21. <http://www.aiaa.asn.au> – Australian Institute of International Affairs
22. <http://www.brookings.edu> – Brookings Institution
23. <http://www.cceia.org/index.html> – Carnegie Council on Ethics and International Affairs
24. <http://cisac.stanford.edu> – Centre for International Security and Cooperation
25. <http://csis.org> – Centre for Strategic and International Studies
26. <http://www.fpa.org> – Foreign Policy Association
27. <http://www.iiss.org> – International Institute for Strategic Studies

28. <http://www.chathamhouse.org.uk> – Royal Institute of International Affairs (Chatham House)
29. <http://www.isn.ethz.ch> – International Relations and Security Network
30. <http://www.jiia.or.jp/en> – Japan Institute of International Affairs
31. <http://www.saiia.org.za> – South African Institute of International Affairs
32. <http://www.sipri.org> – Swedish Institute of International Affairs
33. <http://www.transnational.org> – Transnational Foundation for Peace and Future Research
34. <http://www.usip.org> – United States Institute of Peace
35. <https://oecd.ai> – OECD AI Laboratory
36. <http://www.pewresearch.org> – PewResearchCenter
37. <http://www.worldvaluessurvey.or> – World Values Survey
38. <https://europa.eu/eurobarometer/screen/home> - Eurobarometer
39. <http://www.afrobarometer.org> – Afrobarometer
40. <http://www.afrobarometer.org> – Asianbarometer
41. <http://www.worldometers.info> – World Population Clock
42. <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/> – The Global AI Index
43. <https://oxfordinsights.com/ai-readiness/ai-readiness-index/> – AI Readiness Index
44. <https://www.mckinsey.com/> – McKinsey & Company
45. <https://www.economist.com> – The Economist
46. <http://www.foreignaffairs.com> – Foreign Affairs
47. <http://jia.sipa.columbia.edu> – Journal of International Affairs
48. <http://www.princeton.edu/jpia> – Journal of Public and International Affairs
49. <http://jwsr.ucr.edu/index.php> – Journal of World Systems Research
50. <https://thediplomat.com/> – The Diplomat

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання згідно з затвердженим розкладом занять на платформі Zoom проводяться лекційні заняття. Семінарські/практичні та консультації, контроль самостійної роботи проводиться на платформах Zoom/Moodle. Складання підсумкового семестрового контролю відбувається дистанційно на платформі Moodle.